

DATOS IDENTIFICATIVOS

Bilingüismo e Didáctica Comparada das Linguas Romances

Materia	Bilingüismo e Didáctica Comparada das Linguas Romances			
Código	V01M069V01206			
Titulación	Máster Universitario en Lingüística e as súas Aplicacións			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OP	1	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Tradución e lingüística			
Coordinador/a	Rodríguez Yáñez, Xoan Paulo			
Profesorado	Rodríguez Yáñez, Xoan Paulo			
Correo-e	xoanp@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Introdución ó campo de investigación do bilingüismo, mediante unha revisión teórica xeral (con lecturas ad hoc), e cunha posterior aplicación a través da didáctica plurilingüe das linguas romances e os conceptos de intercomprensión e bilingüismo receptivo.			

Competencias de titulación

Código	
A3	El alumnado conocerá las corrientes actuales de la lingüística aplicada
A5	El alumnado adquirirá habilidades necesarias para analizar e investigar los mecanismos de los procesos de comunicación.
A8	El alumnado dominará aspectos teóricos y prácticos relacionados con la enseñanza de lenguas
A10	El alumnado dominará aspectos teóricos y prácticos relacionados con la investigación en análisis del discurso
A11	El alumnado dominará aspectos teóricos y prácticos relacionados con la investigación sociolingüística
A12	El alumnado conocerá y valorará la diversidad lingüística y cultural
A14	El alumnado conocerá el campo de investigación del bilingüismo
B1	El alumnado desarrollará habilidades cognitivas avanzadas (capacidad de síntesis, análisis y pensamiento crítico) relacionadas con el desarrollo y la creación de un perfil investigador
B2	El alumnado será capaz de integrar conocimientos de campos de estudio diversos
B3	El alumnado aprenderá a aprender, de forma autónoma, como base de su futura actividad investigadora
B4	El alumnado será capaz de aplicar sus conocimientos y habilidades en la resolución de problemas en entornos nuevos o no familiares en contextos interdisciplinares
B5	El alumnado adquirirá capacidad para concebir y diseñar proyectos de investigación con rigor académico
B6	El alumnado desarrollará habilidades de gestión de la información para propósitos académicos y de investigación (identificación y acceso a bibliografía, utilización apropiada de recursos y equipamientos, utilización de tecnología para registrar datos, manejo de bases de datos, etc.)

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Tipoloxía	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Familiarizar ó alumno cos principais problemas teóricos do eido do bilingüismo.	saber	A8 A10 A11 A12 A14 B2 B5
Capacitar ó alumno para comprender lecturas de dificultade básica e media neste campo.	saber	A14 B1 B3
Diferenciar con claridade entre os 'tipos de problemas' e os 'tipos de solucións' que principalmente desde a psicolingüística e a sociolingüística se teñen artellado para explicar os moi diversos fenómenos englobados baixo 'bilingüismo'.	saber saber facer	A3 A14 B1 B2
Ser quen de repensar as ferramentas descritivas propias do paradigma monolingüe dominante na lingüística xeral.	saber	A12 A14 B1 B4
Familiarizarse cos feitos de fala bilingüe no noso contorno comunicativo inmediato, así coma sistematizar a nosa propia reflexión intuitiva sobre estes fenómenos.	saber saber facer	A5 A10 A11 A12 B5 B6
Coñecer os programas existentes na didáctica plurilingüe e comparada das linguas romances.	saber saber facer	A8 B4

Contidos

Tema	
O concepto de bilingüismo.	Acotación do concepto a través dos principais tipos de bilingüismo. Noción de lingua(s) primeira(s). Métodos indiciais para detectala(s).
Bilingüismo e desenvolvemento.	Bilingüismo e capacidades intelectivas (intelixencia, memoria, creatividade). Bilingüismo e personalidade. Bilingüismo e identidade.
Adquisición bilingüe.	Síntese da adquisición bilingüe, especialmente infantil. ¿Un sistema ou dous sistemas? Code-mixing e code-switching. Conciencia metalingüística infantil.
Principais paradigmas investigadores sobre o bilingüismo.	Pasaremos en revista o paradigma do contacto de linguas, o paradigma da análise da fala bilingüe (pragmático e gramatical), o paradigma das categorías macrosociais e máis o paradigma psicosocial.
Didáctica comparada das linguas romances.	Noción de intercomprensión lingüística. O bilingüismo receptivo. A didáctica comparada das linguas nórdicas: obxectivos e estratexias didácticas. A didáctica comparada das linguas romances: proxectos Galatea, Galanet, Eurocom, etc. Implicacións políticas dunha planificación didáctica plurilingüe.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	12	0	12
Presentacións/exposicións	4	6	10
Traballos tutelados	0	30	30
Traballos e proxectos	0	23	23

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Explicación dos contidos esenciais e conceptos clave, con invitación á discusión, sobre a base duns guións orientativos e/ou dunhas lecturas básicas ad hoc.
Presentacións/exposicións	Exposición en clases por parte dos alumnos do resultado das súas lecturas e máis do plantexamento e progresión do seu traballo de curso.
Traballos tutelados	O traballo de curso será supervisado en detalle polo profesor, ben na clase ben nas titorías.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición

Traballos tutelados	En calquera das metodoloxías citadas, o alumno recibirá unha atención personalizada axeitada ós seus coñecementos e perfil previo. As lecturas e o traballo de curso han ser orientados polo profesor.
Sesión maxistral	En calquera das metodoloxías citadas, o alumno recibirá unha atención personalizada axeitada ós seus coñecementos e perfil previo. As lecturas e o traballo de curso han ser orientados polo profesor.
Presentacións/exposicións	En calquera das metodoloxías citadas, o alumno recibirá unha atención personalizada axeitada ós seus coñecementos e perfil previo. As lecturas e o traballo de curso han ser orientados polo profesor.
Probas	Descrición
Traballos e proxectos	

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	Valorarase a asistencia a clases, así coma a participación activa na mesma, nos comentarios sobre as lecturas e no subseguinte debate sobre os problemas tratados.	20
Presentacións/exposicións	Certas lecturas han ser comentadas directamente polo alumno na clase. Tamén será de interese de todos coñecer o tema de traballo de curso que escolle e o estado das súas pescudas.	15
Traballos tutelados	Realizaranse lecturas de curso, valorando o grao de comprensión das mesmas, e a conseguente capacidade do alumno de contribuír á clase e ó debate. Ademais, as lecturas constitúen a base de partida inexcusable para a realización do traballo de curso.	25
Traballos e proxectos	Cada alumno realizará un traballo de curso, consistente nunha pequena investigación, e dunha extensión dunhas 15 páxinas como máximo.	40

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumno que o desexe poderá realizar baixo a miña dirección o traballo máster de investigación, sobre un tema relacionado cos contidos tratados no curso. Os resultados dirimiranse nas convocatorias de xuño ou de xullo.

Bibliografía. Fontes de información

René Appel y Pieter Muysken (1996). . Barcelona: Ariel. [Ed. original inglesa: (1987). *Language Contact and Bilingualism*. Londres: Edward Arnold].

Tej K. Bhatia y William C. Ritchie (eds.) (2004). *The Handbook of Bilingualism*. Oxford: Blackwell.

Josiane F. Hamers y Michel Blanc (1983). *Bilingualité et bilinguisme. Bilinguality and Bilingualism* Charlotte Hoffmann (1991). *An Introduction to Bilingualism*. Londres: Longman.

Carol Myers-Scotton (2006). *Multiple Voices. An Introduction to Bilingualism*. Oxford: Blackwell.

Bilingüismo y lenguas en contacto

Recomendacións